

'Scharrelkinderen zijn gezonder'

Er waart een nieuwe aandoening door het land: het natuurtekort-syndroom (NTS). Gebrek aan contact met de natuur maakt ons en de generaties na ons fysiek en psychisch minder weerbaar, heet het. Scharrelkinderen zijn gezonder.

Door Guus Urlings

Laat het maar aan schrijver/bioloog Midas Dekkers over om het natuurtekortsyndroom met één rake vergelijking neer te zetten. Moderne kinderen worden gefokt als kippen, schreef hij in een van zijn columns. 'In enorme schoolgebouwen sudderen ze op constante temperatuur. Voederautomaten staan op elke gang. Het batterijkind groeit als kool.' Zoals ook vleeskuikens zo snel mogelijk vetgemest worden. Maar wat in de bio-industrie gewenst is, is in de mensenmaatschappij een serieus gezondheidsprobleem. Een remedie heeft Dekkers ook bij de hand: batterijkinderen moeten weer scharrelkinderen worden, opgroeien 'in een natuurlijke omgeving die voldoende prikkels biedt voor een actief en gezond(er) bestaan'.

Het natuurtekortsyndroom (NTS) is recent overgewaaid uit Amerika. Vrij vertaald: de kinderen van vandaag gaan lichamelijk en geestelijk gebukt onder een nijpend tekort aan contact met de natuur. Of, omgedraaid: meer contact met de natuur is essentieel voor een gezonde ontwikkeling van kinderen. 'Natuurervaringen' zorgen ervoor dat kinderen zich beter kunnen concentreren, creatiever, actiever en weerbaarder zijn, minder snel dik worden, zich minder snel depressief voelen, kortom, lichamelijk en geestelijk in een betere conditie zijn. Dus: natuur moet, elke dag!

NTS is vooral bekend geworden door het werk van de Amerikaanse journalist/futurist Richard Louv. Van zijn boek *Last Child in the Wood* (Het laatste kind in het bos) verscheen een maand geleden de Nederlandse vertaling. Minister Gerda Verburg van Landbouw en Natuurbeheer - het ministerie betaalde mee aan de vertaling - liet bij alle leden van het kabinet een exemplaar bezorgen. Waarmee het natuurtekortsyndroom officieel de status van 'probleem' heeft gekregen. Is NTS een ziekte? Of de wedergeboorte van het romantische idee 'terug naar de natuur, want daar word je een beter mens van'? De wetenschap heeft (nog?) niet keihard aangetoond dat kinderen gezonder worden van meer contact met de natuur, laat staan dat contact met de natuur allerlei lichamelijk en geestelijk ongemak voorkomt. Wel zijn er wat aanwijzingen dat patiënten in een ziekenhuis sneller genezen als ze vanuit hun kamer uitzicht hebben op een groene omgeving en dat kinderen met ADHD bij regelmatige activiteiten in de natuur veel minder problemen hebben. Ook zijn er onderzoeken over het weldadige effect van contact met dieren. Allemaal signalen in dezelfde richting: natuur is goed voor kinderen, buitenspelen is goed voor kinderen, frisse lucht is goed voor kinderen. "Daar gaat het om", zegt regiodirecteur Ben Huisman van het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie (IVN) Nederland. "Diep van binnen weten we dat natuur goed is voor de mens. Dat is misschien een ander 'weten' dan wetenschappelijk 'weten', maar daarom nog niet minder belangrijk. Er zijn inmiddels zoveel signalen dat een tekort aan natuur problemen kan veroorzaken, dat wij meer dan voldoende aanleiding zien om te zeggen: het wordt hoog tijd dat we het anders gaan doen, dat we andere keuzes gaan maken."

De gezamenlijke Nederlandse natuur- en milieuverenigingen zijn nu de campagne 'De Nationale Uitdaging' begonnen om kinderen uit hun legbatterijen van asfalt en beton te lokken en er scharrelkinderen van te maken. Woongebieden dienen natuurlijker te worden ingericht, vinden de campagnevoerders, natuur- en milieuonderwijs moet prominenter op de lesroosters komen, natuurterreinen moeten zo worden ingericht dat spelen er weer spannend, leuk én veilig wordt. In de afgelopen dertig jaar is de fysieke ruimte waarin kinderen zich bewegen afgenomen van gemiddeld zes vierkante kilometer tot enkele honderden vierkante meters. Dat is een koninkrijk

voor een scharrelkip, maar een schaamlap-
je voor een scharrelkind.

Richard Louv - Het laatste kind in het bos; hoe
we onze kinderen weer in contact brengen met
de natuur. Uitgeverij Jan van Arkel, Utrecht. ISBN
9789062244683. Prijs 19,95 euro. Voor verdere
informatie: www.nationaleuitdaging.nl en
www.hetlaatstekindinhetbos.nl.